

Analýza pojistného trhu životního pojištění

Ing. Taťána Lyčková

Interní doktorand KF ESF

Osnova

- Životní pojištění - definice, charakteristika, význam, produkty
- Pojistný trh životního pojištění – charakteristika, struktura.
- Analýza úrovně pojistného trhu životního pojištění podle jednotlivých ukazatelů

Definice – životní pojištění

Odborná literatura definuje životní pojištění jako **samostatné pojistné odvětví, které se orientuje na riziko smrti, riziko dožití se stanoveného věku, popř. jejich kombinaci.**

Posláním životního pojištění je zmírnit finanční důsledky, resp. ztráty po realizaci těchto rizik.

Charakteristické rysy životního pojištění

- Pojišťovna vyplatí pojistné plnění v každém případě – vytváří rezervy.
- Na rozdíl od majetkového pojištění, u životního pojištění nemůžeme hovořit o škodě, ta je zde víceméně nevyčíslitelná – výši pojistného plnění si určuje sám pojistník při podpisu pojistné smlouvy.

Význam životního pojištění

Pro jednotlivce:

krytí rizika, spoření na stáří,
investování.

Pro společnost:

tlumení inflace, výhodné
financování investic, doplněk
státního důchodového pojištění,
přínosy pro státní rozpočet.

Produkty životního pojištění

- Pojištění pro případ smrti – rizikové životní pojištění
- Pojištění pro případ dožití – obdoba spoření, tvorba úspor
- Pojištění pro případ smrti nebo dožití – smíšené, resp. kapitálové životní pojištění

Charakteristika pojistného trhu životního pojištění v ČR

- Od samotného vzniku rychlý růst
- Je ovlivněn celkovým ekonomickým vývojem, legislativními změnami, vývojem škodovosti atd.

Dělení:

- Věcný pojistný trh ŽP (nabídka a poptávka po produktech ŽP)
- Investiční pojistný trh ŽP (investování dočasně volných peněžních prostředků)

Vývoj pojistného trhu ŽP v ČR

předepsané pojistné (mil.Kč)	1992	2005	92/05 (%)
celkem	16 821	117 174	697
<i>životní pojištění</i>	5 223	44 954	861
<i>neživotní pojištění</i>	11 598	72 220	623

pojištěnost (%)	1991	2005	91/05 (%)
celkem	2,0	3,9	195
<i>životní pojištění</i>	0,7	1,5	214
<i>neživotní pojištění</i>	1,3	2,4	185

Struktura pojistného trhu životního pojištění v ČR

Od 1. května 2004 jsou oprávněny provozovat na území ČR pojišťovací činnost pojišťovny se sídlem v ČR (tuzemské pojišťovny), pobočky pojišťoven z jiného členského státu EU či EHP, pobočky pojišťoven ze třetích států a pojišťovny z jiného členského státu EU či EHP na základě svobody dočasně poskytovat služby.

Struktura pojistného trhu ČR

	2000	2001	2002	2003	2004	2005
celkem	41	43	42	42	40	45
tuzemské pojišťovny	35	35	35	34	33	33
<i>s převažujícím zahraničním kapitálem</i>	16	19	18	19	19	20
<i>s převažujícím tuzemským kapitálem</i>	19	16	17	15	14	13
pobočky pojišťoven z EU*	6	8	7	8	7	12

*do roku 2003 organizační složky

Hlavní ukazatele úrovně pojistného trhu ŽP

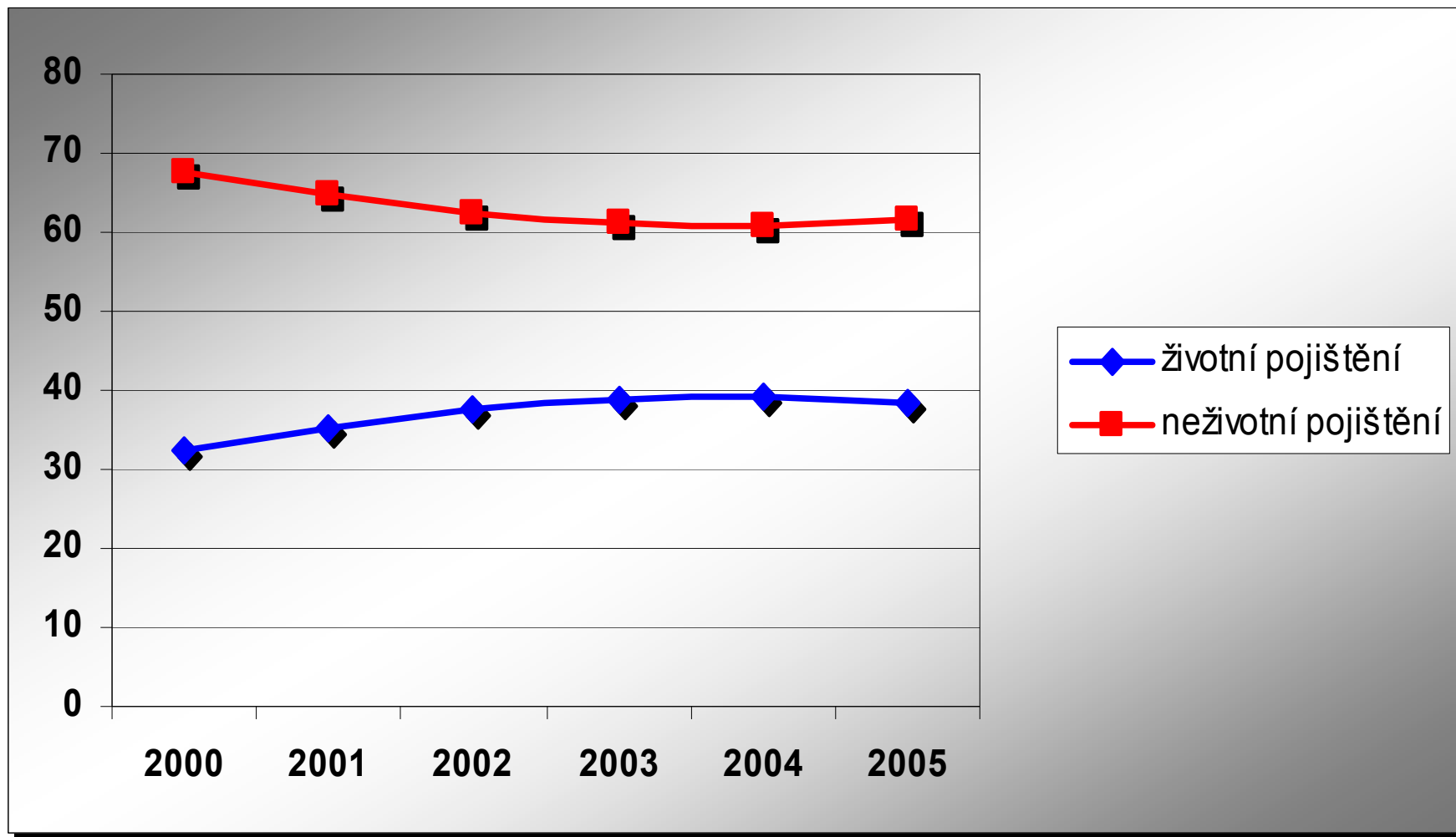

- Předepsané pojistné
- Pojištěnost
- Škodovost
- Pojistné plnění
- Koncentrace pojistného trhu

Předepsané pojistné v ČR

		2000	2001	2002	2003	2004	2005	(00/05)
celkem	(mil. Kč)	70 589	80 745	90 865	105 946	112 600	117 174	165,99
	(%)	100	100	100	100	100	100	100,00
ŽP	(mil. Kč)	22 770	28 282	34 192	41 129	44 200	44 954	197,43
	(%)	32,26	35,03	37,63	38,83	39,25	38,37	118,92
NP	(mil. Kč)	47 819	52 463	56 673	64 817	68 400	72 220	151,03
	(%)	67,74	64,97	62,37	61,17	60,75	61,63	90,99

Vývoj podílu předepsaného pojistného ŽP a NP v ČR

Předeepsané pojistné ŽP v EU

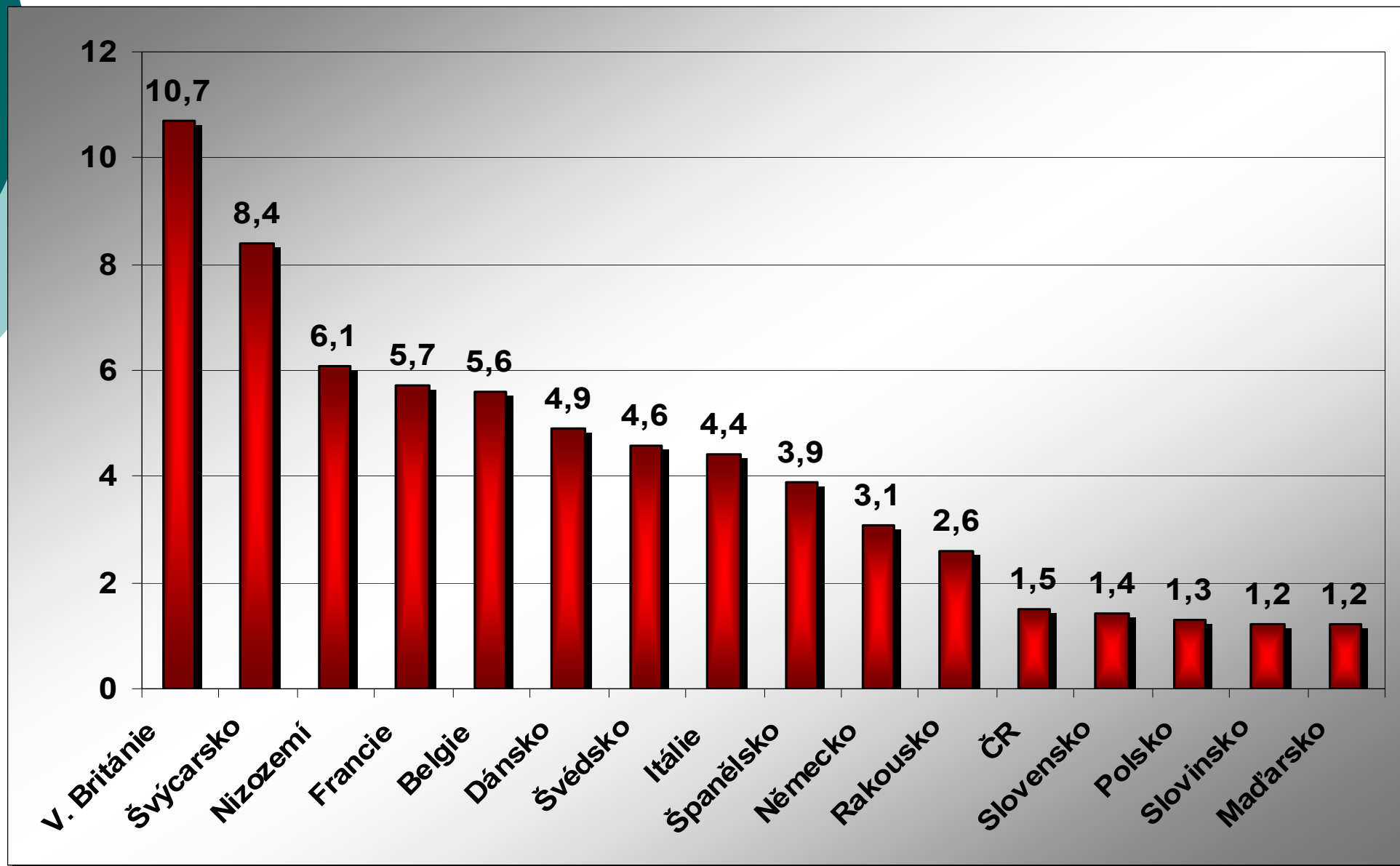
členský stát	2005 (v mil. EUR)	tempo růstu 05/04 (%)
Rakousko	7 122	13,2
Belgie	24 964	22,4
Německo	72 597	4,1
Francie	120 090	11,9
Velká Británie	150 629	-1,9
Nizozemsko	25 000	-2,0
Polsko	3 812	19,4
Slovinsko	543	23,7
Slovensko	571	10,4
Česko	1 507	-0,1
EU (25)	569 633	6,5

Pojištěnost v ČR

%	2000	2001	2002	2003	2004	2005	00/05
celkem	3,6	3,7	3,8	4,2	4,1	3,9	108,33
<i>životní pojištění</i>	1,2	1,3	1,4	1,6	1,6	1,5	125,00
<i>neživotní pojištění</i>	2,4	2,4	2,4	2,5	2,5	2,4	100,00

Pojištění ŽP v EU za rok 2002

Vyplacená pojistná plnění

		2003	2004	2005	(03/05)
celkem	v mil. Kč	58 338	56 599	51 746	88,70
	v %	100	100	100	100,00
životní pojištění	v mil. Kč	14 913	22 973	19 504	130,79
	v %	25,56	40,59	37,69	147,45
neživotní pojištění	v mil. Kč	43 425	33 625	32 241	74,25
	v %	74,44	59,41	62,31	83,71

Škodovost

%	2003	2004	2005	(03/05)
celkem	55,06	50,27	44,16	80,20
<i>Životní pojištění</i>	36,26	51,97	43,39	119,66
Neživotní pojištění	90,81	64,10	56,89	62,65

Koncentrace poj. trhu – ŽP v ČR

Předepsané pojistné ŽP	2005 (tis. Kč)	2005 (%)	2004 (tis. Kč)	2004 (%)	index (%) (05/04)
1. Česká pojišťovna, a.s.	15 014 403	33,4	15 892 141	35,95	107,63
2. Kooperativa, pojišťovna, a.s.	6 036 730	13,43	5 461 060	12,36	92,03
3. ING Nationale-Nederlanden	5 598 661	12,45	5 325 236	12,5	100,40
4. ČSOB pojišťovna, a.s.	3 958 602	8,81	3 388 800	7,67	87,06
5. Pojišťovna ČS, a.s.	2 440 340	5,43	3 265 574	7,39	136,10
6. Komerční pojišťovna, a.s.	2 431 020	5,41	2 804 637	6,35	117,38
7. Allianz pojišťovna, a.s.	1 913 651	4,26	1 709 265	3,87	90,85
8. AMCICO AIG Life	1 709 641	3,8	1 656 290	3,75	98,68
9. Generali, pojišťovna, a.s.	1 556 072	3,46	1 223 430	2,77	80,06
10. Winterthur	1 488 780	3,31	1 128 885	2,55	77,04
10 největších pojišťoven	42 147 900	93,76	41 855 318	95,16	101,50
5 největších pojišťoven	33 048 736	73,52	33 332 811	75,87	103,20
Celkem ČR	44 954 269	100	44 203 000	100	100,00

Koncentrace poj. trhu – ŽP v Británii

2004 -2003		2004 (v mil. £)	2004 (%)	2003 (v mil. £)	2003 (%)	index (%) (04/03)
1 (4)	Prudential	8 562	11,84	5 788	8,11	146,01
2 (2)	Standard Life	7 842	10,85	7 561	10,6	102,37
3 (1)	Aviva plc	7 682	10,63	8 500	11,91	89,2
4 (3)	HBOS	6 421	8,88	6 143	8,61	103,17
5 (5)	Lloyds TSB Group	5 635	7,8	5 016	7,03	110,88
6 (6)	Legal & General	5 058	7	4 397	6,16	113,54
7 (7)	AXA	3 706	5,13	3 675	5,15	99,54
8 (9)	Zurich Financial Services	3 243	4,49	3 046	4,27	105,09
9 (11)	ALICO	3 110	4,3	2 373	3,33	129,36
10 (8)	Aegon	2 815	3,89	3 207	4,49	86,64
	10 největších pojišťoven	54 071	74,8	50 038	70,13	106,66
	5 největších pojišťoven	36 144	50	33 007	46,26	108,08
	Celkem	72 288	100	71 350	100	100

Doplňkové ukazatele úrovně pojistného trhu ŽP

- Počet komerčních pojišťoven
- Počet zaměstnanců v pojišťovnictví
- Počet uzavřených pojistných smluv
- Průměrné pojistné na jednu pojistnou smlouvu
- Počet vyřízených pojistných událostí
- Průměrné pojistné plnění na jednu pojistnou smlouvu

Počet komerčních pojišťoven

---

počet pojišťoven	2000	2001	2002	2003	2004	2005
celkem	41	43	42	42	40	45
životní	3	3	3	3	3	5
neživotní	20	23	22	23	21	23
univerzální	18	17	17	16	16	17

Pro srovnání, ve Velké Británii mělo v roce 2004 povolení vykonávat pojišťovací činnost celkem 1 167 společností; z toho 870 v oblasti neživotního pojištění, 237 v oblasti životního pojištění a 60 univerzálních.

Ostatní

ukazatel	jednotky	2004	2005	(04/05)
Počet zaměstnanců	ks	14 600	14 506	99,36
Počet smluv ve kmeni	ks	20 195 058	21 585 732	106,89
<i>životní pojištění</i>	ks	6 955 035	7 509 176	107,97
<i>neživotní pojištění</i>	ks	13 240 023	14 076 556	106,32
Počet vyřízených poj. událostí	ks	2 459 237	2 295 814	93,35
<i>životní pojištění</i>	%	49,50	43,50	87,88
<i>neživotní pojištění</i>	%	50,50	56,50	111,88

Literatura

- [1] ČEJKOVÁ, V., NEČAS, S. *Pojistný trh.*
- [2] DAŇHEL, J. a kol. *Pojistná teorie.*
- [3] KOLEKTIV AUTORŮ Z ČAP. *Životní pojištění.*
- [4] Zákon č. 409/2004 Sb., o pojišťovnictví.
- [5] Výroční zpráva ČAP 2005.
- [6] www.cap.cz *Česká asociace pojistitelů.*
- [7] www.abi.org.uk *Asociace britských pojistitelů.*
- [8] www.cea.assur.org *Federace evropských asociací pojišťoven.*